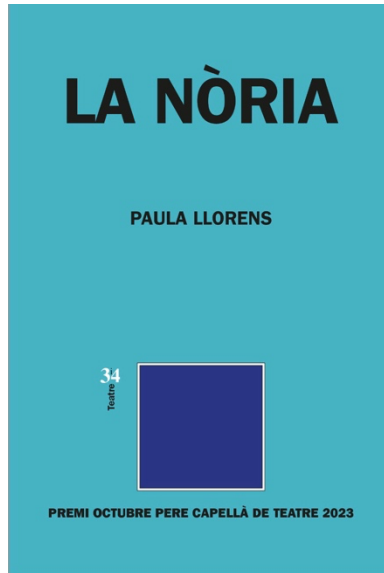

Violències

Autoria: Paula Llorens

Títol: *La nòria*

Editorial: Tres i Quatre, València, 2024

76 pàgines

La nòria és un text teatral escrit per Paula Llorens en el qual ens ofereix un conte al·legòric per a reflexionar sobre la violència patriarcal i els mites de l'amor romàntic que han abundat en la ficció de manera tradicional. Amb aquesta obra, la dramaturga va resultar guanyadora del Premi Pere Capellà de Teatre del LII Premis Octubre 2023 i el text ha vist la llum en 2024 gràcies a l'editorial Tres i Quatre.

La història de *La nòria* conta únicament amb tres personatges, però, més ben dit, es construeix sobre els fonaments de la relació que existeix entre dos d'ells: Lili, una adolescent de 17 anys, i la seua mare (sense nom) d'uns 40 anys. Quelcom va succeir en el passat que les ha separat i ha derivat en el tancament de Lili a la seua habitació amb l'objectiu de protegir-la de l'exterior. Aquest fenomen roman en silenci fins pràcticament el final de l'obra, la qual cosa no obsta perquè estiga latent en tot moment.

Respecte al temps de l'acció, aquest és dispers i sembla un viatge des del present cap al record, i viceversa, aconseguint, mitjançant els jocs de llums i ombres, recrear en un ambient oníric els retalls del succés que causà tant de dolor a Lili i a la seua mare. Quant a l'espai de l'acció, la trama té lloc a l'habitació de la jove, encara que unes

poques escenes ocorren en un racó de la casa, en el qual observem les divagacions de la mare mentre beu per a oblidar el succeït. Aquestes digressions giren entorn a temes que indirectament estan presents dins de l'argument: des de la maternitat i la relació entre mare i filla, passant pel paper significatiu del llenguatge en la formació d'una persona i en com aquesta percep el món, fins a arribar a la reflexió sobre l'amor i les relacions romàntiques.

Per tant, assistim a una història construïda per pocs personatges, en un espai pràcticament únic i un temps dispers, que segueix un estil narratiu molt proper a *L'abraçada dels cucs*, de la mateixa autora. Ambdues obres depositen la mirada creativa damunt de problemàtiques socials que interpel·len a l'espectador del segle XXI: per una banda, la violència de gènere; per l'altra, la salut mental.

Reprenem al tercer personatge d'aquesta obra, l'Home (també sense nom), que apareix de manera fantasmal en els somnis i a l'habitació de Lili tan prompte com la seua mare abandona la sala. El vincle que Lili estableix amb ell és el recurs que utilitza l'autora per a il·lustrar els perills d'una relació amorosa basada en esquemes patriarcals que promouen un repartiment opressiu i desigual de rols de gènere. Al llarg de l'obra apareixen escenes que permeten meditar sobre els diferents tipus de violències que pateixen les dones, com és el cas de la violència simbòlica cap al cos i el físic d'aquestes: el prototip desitjable que expressa l'home és l'equivalent a una dona fràgil i obedient, i, sobre tot, jove. A més, Lili està disposada a canviar el seu cos amb la condició de continuar sent desitjable per a l'Home. També es representa la dependència emocional dins de les relacions nocives: l'home li confessa a Lili que sense ella no pot viure, que la seua vida depén d'ella; mentre que Lili prioritza el seu amor cap a l'Home per damunt d'ella mateixa.

A més, *La nòria* és una reflexió de com el llenguatge crea la realitat que ens envolta i serveix per a anomenar les coses, provocar determinats efectes i construir històries. Ho podem apreciar en la següent frase que pronuncia la Mare: "Les paraules abracen, consolen, acaronen, però també fereixen, enganyen i colpegen". Per això, Lili sempre s'acompanya del seu "tresor de paraules", és a dir el diccionari, perquè té la necessitat d'anomenar la realitat que li envolta. La paraula, i més encara posar en veu alta (contar), és l'únic remei disponible per fer front al passat traumàtic i poder restaurar el vincle que

uneix ambdues dones (mare i filla). Amb *La nòria*, Paula Llorens deixa una porta oberta per a la creació de noves històries romàntiques, que deixen enrere aquesta estructura patriarcal que ha dominat la ficció, per a crear una nova realitat, unes noves ferramentes de defensa per a combatre les diverses violències. Perquè narrar els fets és el primer pas cap a la sanació del dolor i també en direcció a soterrar les velles idees, segons s'entén en la cita que afegeix l'autora con preludi al text: "Una història és una medicina que lubrifica i mou les corrioles, ens mostra el camí cap a fora, cap avall, cap a dins i al voltant, obri per a nosaltres portes prou amples en murs anteriorment engegats, portes que ens condueixen al nostre propi coneixement" (Clarissa Pinkola Estés, *Dones que corren amb llops*). *La nòria* és la medicina que aconseguiria el seu efecte per complet amb la representació damunt d'un escenari: encara que el succés traumàtic estigui silenciats i invisibilitzats, amb cada funció es revelaria davant l'espectador per a donar-li paraules, és a dir, les armes per lluitar contra la violència.

Laura Ferrer Blé